

Nr 450.

Av herr **Eriksson** i Stockholm **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 101, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. samt lag angående fortsatt giltighet av lagen samma dag (nr 430) om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m.

I skrivelse till Kungl. Maj:t av den 12 januari 1944 ha Landsorganisationen, Folkets husföreningarnas riksorganisation och Ordenshusens riksförening hemställt om sådana ändringar i hyresregleringslagen att förening eller organisation, som hade till huvudsaklig uppgift att tillhandahålla allmänheten samlingslokaler, bereddes möjlighet att uppsäga hyresgäst, som förhyrde lokal för biografändamål, under förutsättning att avsikten med uppsägningen vore att föreningen eller organisationen själv i fortsättningen skulle tillgodogöra sig *inkomsten* av biografrörelsen för att därigenom *bättre kunna fylla sitt samhällseliga syfte*.

Motiveringen för denna hemställan är återgiven å sid. 11—13 i Kungl. Maj:ts proposition nr 101, till vilken hänvisas.

I Kungl. Maj:ts nyssnämnda proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 om hyresreglering m. m. har departementschefen även behandlat den omnämnda framställningen. Departementschefen understryker att de samlingslokaler det här är fråga om *fylla en mycket betydelsefull uppgift i det kulturella och politiska livet på ett stort antal orter*. Departementschefen anser emellertid att en lagändring med det syfte som angivits i skrivelsen icke är tillräckligt motiverad. Departementschefen anför vidare, att det även kunde tänkas sådana fall, då biografägarens intresse att behålla den förhyrda lokalen är tungt vägande. Det kunde t. ex. gälla en av biografägaren under många år upparbetad rörelse av vilken hans familjs försörjning är beroende. I verkligheten är det emellertid så att flertalet biografägare driva sina rörelser på *ett stort antal platser*. Deras utkomst torde således icke äventyras om de på någon av dessa platser sägas upp som hyresgäster i en samlingslokal. I Småland driver exempelvis en biografägare sin rörelse på 28 olika platser, en biografägare i Östergötland driver sin rörelse i 62 olika

orter, och i Skåne finns en biografägare, vilkens rörelse omfattar 40 olika samhällen. Dessa rörelser bedrivs i vissa orter i lokaler, ägda av folkskoleföreningar eller nykterhetsföreningar, som av ekonomiska svårigheter tvingats att mer eller mindre fullkomligt avhända sig bestämmanderätten över lokalerna.

Endast undantagsvis torde det förekomma, att en biografägare driver rörelse på endast en plats. Biograförrelsen har nämligen under senare år utvecklats till större företag, som driva rörelse på ett flertal platser. Departementschefens angivna påpekande är sålunda av större teoretisk än än praktisk betydelse.

Enligt vår uppfattning bör man emellertid anlägga en annan syn på hithörande förhållanden, då det icke gäller biografägare som för sin försörjning äro beroende av en enda biograf, utan biografägare, vilka driva sina rörelser i stor skala. Även om emellertid i något enstaka fall en enskild biografägare skulle bliva lidande därigenom, att vederbörande förening får full besittning av sin för föreningslivet avsedda lokal, är det enligt vår mening motiverat att i ett sådant fall *allmännyttan får gå före egennyttan*.

Departementschefen anför vidare, att det även i andra fall kan förekomma, att en fastighetsägare har ett mycket starkt behov av att själv få disponera en uthyrd lägenhet, och att detta kan gälla såväl enskilda personer som allmännyttiga sammanslutningar av olika slag, liksom beträffande statliga och kommunala företag. Vid bedömande av *föreningars*, som äga samlingslokaler, rätt till besittning av sina lokaler, ligger avvägandet mellan ett allmänintresse å ena och ett *privatekonomiskt* intresse å andra sidan. Samlingslokalerna bereda nästan undantagslöst sina intressenter, i regel fattiga människor, blott personliga *upppoffringar*, upppoffringar som göras till *allmänhetens* gagn, varför enligt vår mening alla skäl tala för att de *helt* skola utnyttjas av ägarna.

Under åberopande av vad här anförts, och hänvisande till innehållet i den ovannämnda skrivelsen till Kungl. Maj:t, få vi således föreslå,

att riksdagen måtte antaga följande tillägg till § 7 i hyresregleringslagen:

»Förening, som har till uppgift att bereda befolkningen eller väsentlig del därav å en ort, lokaler för överläggningar eller föredrag i allmänna frågor eller åsyftande folkbildning, nykterhetens främjande eller annat därmed jämförligt ideellt ändamål av synnerlig vikt, är dock berättigad

att efter uppsägning tillträda lokal som är uthyrd av föreningen, under förutsättning, att avsikten med uppsägningen är, att föreningen bättre skall kunna fylla sitt samhälls syfte.»

Stockholm den 3 mars 1944.

Ernst Eriksson
i Stockholm.

K. Kilbom.

Einar Jonsson,
Skutskär.

Gösta Skoglund.

Patrik Svensson,
Alingsås.

Aug. Spångberg.

Karl Falk.

Göran Petterson.

G. E. Holm.

Sigvard Ohlsson.

Lars Lindahl.

Ivar Jansson,
Kalix.

Carl Lindberg.